

απόφοιτοι 2011-2012 graduating class

A

Σ

K

T

ΑΝΩΤΑΤΗ ΣΧΟΛΗ ΚΑΛΩΝ ΤΕΧΝΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΕΙΚΑΣΤΙΚΩΝ ΤΕΧΝΩΝ

ATHENS SCHOOL OF FINE ARTS
DEPARTMENT OF FINE ARTS

απόφοιτοι
2011-2012
graduating class

Εκθεσιακός χώρος «Νίκος Κεσσανλής»
"Nikos Kessanlis" Exhibition Venue

Διάρκεια έκθεσης / Exhibition duration:
29.04 / 27.05 2015

ΑΘΗΝΑ / ATHENS 2015

Περιεχόμενα

8	ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ
17 ?	ΕΡΓΑ ΤΩΝ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ 2011-2012
146 ?	ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΑ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ ΑΠΟΦΟΙΤΩΝ
161	ΙΔΡΥΣΗ – ΣΤΟΧΟΙ
162	ΣΠΟΥΔΕΣ – ΤΜΗΜΑΤΑ
168	ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ 2011-2012
187	ΔΙΟΙΚΗΣΗ

Table of Contents

9	FOREWORD
17?	2010-2011 GRADUATING CLASS ARTWORKS
153	BIOGRAPHICAL NOTES OF THE GRADUATES
173	ESTABLISHMENT – OBJECTIVES
174	STUDIES – DEPARTMENTS
180	2010-2011 ACTIVITIES
188	ADMINISTRATION

Προχωρημένος Απρίλης έξω... κι αν τα ρόδα έχουν ελαφρώς παραμεληθεί, ο αγώνας γι' αυτά δεν θα λείψει ποτέ. Παρ' όλο το άχθος της γυμνής ζωής, ο αισθητικός βίος είναι ανεξάλειπτος.

Η έκθεση αυτή, ένας περίπατος σ' έναν κήπο των ειδών, των αρωμάτων, της ποικιλίας, της ανθοφορίας και των πρώιμων καρπών, αλλά και έναρξη ενός αποφασιστικού αγώνα για την άσκηση των κλίσεων και των ταλέντων, της ικανότητας εντέλει των νεαρών σπουδαστών. Κάθε εκθεσιακό γεγονός, κάθε συνεύρεση νέων καλλιτεχνών, είναι εγκαθίδρυση ενός αγωνιστικού πεδίου εντός ενός περιβάλλοντος που δεν είναι ούτε φιλότεχνο, ούτε φιλεκαίδειο. Οι καλλιτεχνικές σπουδές δεν είναι ψυχολογικές ενασχολήσεις, ανώδυνες ακαδημαϊκές δράσεις. Ενέχουν τις δικές τους πειθαρχίες, υψηλότερες κι από αυτές των φυσικών επιστημών.

Το τελευταίο διάστημα στη χώρα μας, με δεδομένη την απίσχναση του κοινωνικού κράτους, που έχει ως αποτέλεσμα την απώλεια του δημόσιου χαρακτήρα της εκπαίδευσης, ανάμεσα στην υπεραισιοδοξία και τη δαιμονοποίηση, υπάρχουν σταθεροί αξιακοί προσανατολισμοί ηθικού, πολιτικού χαρακτήρα, που θα μας οδηγήσουν στο ξέφωτο, με την προϋπόθεση ότι όλοι εμείς, καλλιτέχνες, δάσκαλοι, φοιτητές, θα εννοήσουμε, θα επεξεργαστούμε, ιδέες, τάσεις, συμπεριφορές, με ευθύνη, αυτοδέσμευση, και κυρίως με έμπνευση, δημιουργικότητα... «με λογισμό και μ' όνειρο», που λέει ο εθνικός μας ποιητής.

Πάνος Χαραλάμπους
Πρύτανης της Α.Σ.Κ.Τ.

Late April ... And if the roses have been slightly neglected, the fight for them will never end. Despite the burden of the naked life, the aesthetic life is indelible.

This exhibition is a stroll through a garden of forms, flavours, varieties, florescence and early fruits; it is also the beginning of a decisive fight for the exercise of the young students' aptitudes, talents and abilities. Any exhibition, any bringing together of young artists, establishes a playing field in an environment which is neither art-loving nor education friendly. Art studies are not psychological pursuits, harmless academic activities. They involve a level of discipline, even higher than that involved in natural sciences.

Lately in our country, notwithstanding the emaciated social state and the resulting loss of education's public character, between over optimism and demonization, there are firm axiological orientations of moral and political character which will lead us to the glade, if artists, teachers and students alike, comprehend, process ideas, trends, attitudes, with responsibility, self commitment, inspiration and creativity... "in contemplation and in vision" as our national poet said¹.

Panos Charalambous
Rector of the A.S.F.A.

1. Solomos, D. (2000) *The free besieged and other poems* (trans. P. Thompson), Mackridge, P. (eds), Nottingham, Shoestring Press.

Όταν αποδέχτηκα την πρόσκληση να επιμεληθώ την έκθεση Απόφοιτοι 2011-2012, η βασική μου έγνοια ήταν το πώς αυτή θα διαφοροποιηθεί από τις προηγούμενες. Η συνεισφορά μου, σκέφτηκα, μπορεί να φανεί κυρίως μέσω του στησίματος, με τη δημιουργία ευφάνταστων συσχετισμών και ομαδοποιήσεων, το οποίο όμως προϋποθέτει συγκεκριμένη επιλογή έργων, ώστε να μην εκτεθούν απαραίτητα εκείνα που οι απόφοιτοι θεωρούν ως τα πιο αντιπροσωπευτικά της δουλειάς τους. Πρόθεσή μου ήταν, η γειτνίαση έργων και καλλιτεχνών στον εκθεσιακό χώρο να μην προκύψει διαισθητικά, αλλά να γίνει σύμφωνα με επιμελητικά κριτήρια και κυρίως διαμέσου της μελέτης της θεματολογίας των πτυχιακών εργασιών των Αποφοίτων.

Αρκούν όμως οι προθέσεις του προσκεκλημένου επιμελητή, που είναι μάλιστα και ο πρώτος στον οποίο η Α.Σ.Κ.Τ. αναθέτει την επιμέλεια αυτής της έκθεσης, για να είμαστε σε θέση να μιλήσουμε για αλλαγή παραδείγματος και για ανανέωση του συγκεκριμένου θεσμού; Για να απαντήσουμε σοβαρά και χωρίς υπεκφυγές σε ένα τέτοιο ερώτημα, θα πρέπει να αποτιμήσουμε την προσφορά της έκθεσης των Αποφοίτων τόσο για την ίδια την Α.Σ.Κ.Τ. όσο και για την καλλιτεχνική κοινότητα. Έχουμε να κάνουμε με μια έκθεση που καταγράφει το δυναμικό της Σχολής; Ποιος είναι ο σκοπός και το επιχείρημα για τη διεξαγωγή της; Έπειτα, λαμβάνοντας υπόψη τον χαρακτήρα και τις ανάγκες της Α.Σ.Κ.Τ. και της κοινότητας, τίθεται ένα ερώτημα που το θεωρώ καίριο: τι πρέπει να προσφέρει μια τέτοια έκθεση σήμερα; Εκτός από μια απογραφή (inventory), μας διαφωτίζει για τις ζυμώσεις που βρίσκονται σε εξέλιξη και τις νέες καλλιτεχνικές τάσεις που έχουν αρχίσει να διαμορφώνονται στην Ελλάδα την τελευταία πενταετία;

12 | Όταν συστάθηκε η ομάδα με τους 13 φοιτητές και απόφοιτους του Θεωρητικού Τμήματος της Α.Σ.Κ.Τ. που προσφέρθηκαν να συνδράμουν στην υλοποίηση του πρότζεκτ, άρχισα να συνειδητοποιώ τις ανάγκες που πρέπει να καλύψει ένας τέτοιος θεσμός. Στην πρώτη συνάντηση της ομάδας, όπου οι εθελοντές δέχτηκαν ομόφωνα την ιδιότητα του βοηθού επιμελητή που τους πρότεινα, μου έθεσαν εύλογα ερωτήματα, όπως: «εμείς μπορούμε να γράψουμε κείμενο;» ή «μπορούμε και εμείς να επιλέξουμε έργα;» Μετά την πρώτη μας συνάντηση και αφού ξεκίνησε η επικοινωνία με τους απόφοιτους, που τώρα πια είναι ανερχόμενοι καλλιτέχνες, τα ερωτήματα άρχισαν να πληθαίνουν. Με αποκορύφωμα το σχόλιο μιας συναδέλφου, το οποίο ήρθε να με βάλει σε περισσότερες σκέψεις: «Για μένα, θα είχε νόημα αν μπορούσες να κάνεις μια επιλογή από τους 125 απόφοιτους. Εφόσον έχουν ήδη παρουσιάσει τη δουλειά τους στις πτυχιακές, οι οποίες είναι ανοιχτές στο κοινό, τι διαφορετικό έχει να προσφέρει αυτή η έκθεση;» Ένα βάσιμο αντεπιχείρημα είναι ότι η έκθεση των Αποφοίτων λειτουργεί όπως ένα μενού, που δίνει στο κοινό τη δυνατότητα της επιλογής και το βοηθά να εξάγει τα δικά του συμπεράσματα για την τέχνη που εκκολάπτεται στην Α.Σ.Κ.Τ. και κατ' επέκταση στην Ελλάδα σήμερα.

Λίγο πριν από τη δεύτερη συνάντηση, η ιδέα που έχω σχηματίσει για τον επιμελητικό μου ρόλο είναι πλέον τελείως διαφορετική. Η διαχείριση της ομάδας αρχίζει σιγά-σιγά να καθορίζει τον χαρακτήρα της επιμέλειας. Η αντιστροφή των ρόλων, σκέφτομαι, ίσως είναι το κλειδί για τη διαφοροποίηση της φετινής έκθεσης: οι βοηθοί να γίνουν επιμελητές και ο επιμελητής ένας αρωγός της εργασίας τους, με συμβουλευτικό και συντονιστικό ρόλο. Θέλω να πιστεύω πως αυτή η αλλαγή πλεύσης δεν βγαίνει μόνο από το μυαλό μου αλλά προκύπτει από τις ανάγκες της έκθεσης των Αποφοίτων, οι οποίες είναι κυρίως εκπαιδευτικής φύσης. Για την ακρίβεια, η έκθεση αυτή πραγματοποιείται στο πλαίσιο ενός μαθήματος για την επιμέλεια εκ-

Στην αυριανή μας συνάντηση σκοπεύω να προτείνω στην ομάδα την αντιστροφή των ρόλων. Θα τους εξηγήσω το σκεπτικό μου, ότι η επιμέλεια της έκθεσης των Αποφοίτων δεν μπορεί παρά να έχει τον χαρακτήρα ενός μαθήματος. Θα τους παρουσιάσω επίσης ένα προσχέδιο συν-εργασίας, μια προτεινόμενη μέθοδο. Το πρώτο βήμα είναι να χωρίσουμε την έκθεση σε τέσσερις θεματικές μικρο-επιμέλειες, αποτελούμενες από 3ο περίπου έργα. Αυτές οι τέσσερις εκθέσεις θα συνδέονται μεταξύ τους μέσω επαναλαμβανόμενων μοτίβων ή μέσω κάποιων έργων-κλειδιά, που θα έχουν τον ρόλο του μπαλαντέρ. Το δεύτερο βήμα, είναι να τους δώσω ένα από τα τέσσερα θέματα (που δεν είναι άλλο από το «διακύβευμα») γύρω από το οποίο θα συγκροτηθεί η πρώτη ομάδα έργων («cluster»), που σημαίνει ότι οι ίδιοι πρέπει να βρουν τα άλλα τρία, αφού πρώτα μελετήσουν τα «statements» που έχουμε εξαρχής ζητήσει από όλους τους καλλιτέχνες. Κάθε θέμα θα προκύψει μέσα από ένα ή περισσότερα έργα, που είναι ικανά να δημιουργήσουν ένα μαγνητικό πεδίο φέρνοντας κοντά τους άλλα έργα. Παράλληλα, σκέφτομαι να ζητήσω από τα μέλη της ομάδας εργασίας να σκεφτούν και να απαντήσουν σε μια σειρά από ερωτήματα, όπως: Αν μπορούσαμε να βάλουμε έναν τίτλο στην έκθεση Απόφοιτοι 2011-2012, ποιος θα ήταν αυτός και πώς θα μπορούσε να προκύψει; Είναι δυνατόν η έκθεση να έχει ένα κόνσεπτ; Και ίσως το σημαντικότερο όλων: Ποιο είναι το πραγματικό διακύβευμα με την επιμέλεια της έκθεσης των Αποφοίτων;

When I accepted the invitation to curate the 2011 – 2012 graduating class exhibition, my main concern was how this version will differ from the previous ones. My contribution, I thought, can be demonstrated mainly through the exhibition setting, by forming intriguing associations and groupings, but this requires a specific selection of artworks, not necessarily displaying the ones that the Graduates consider the most representative of their output. My intention was the contiguity of artworks and artists in the exhibition site to emerge not intuitively but on the basis of curatorial criteria and, primarily, from studying the concept of the graduate thesis projects.

Yet, are the intentions of the guest curator –indeed, the first curator the A.S.F.A. has ever appointed for this exhibition– sufficient to allow us to speak of a paradigm shift and a renewal of the institution? In order to answer earnestly and straightforwardly such a question, we have to assess the contribution of the Graduates exhibition both to the A.S.F.A. and to the artistic community. Does this exhibition record the School's potential? What are the purpose and the argument of the exhibition? Furthermore, bearing in mind the character and the needs of the School and the community, a question I regard as a crucial one, arises: What such an exhibition ought to offer these days? Apart from constituting an inventory, does it shed light on the artistic ferment and new trends developed in Greece during the last five years?

When the group of thirteen students and graduates of the A.S.F.A.'s Department of Art Theory and History who offered to help me carry out the project was formed, I began to realize the

needs such an exhibition should satisfy. At our first meeting, during which the volunteers accepted unanimously my suggestion that they take over responsibilities as assistant curators, they raised some reasonable questions, such as: "May we write a text for the catalogue?", or, "May we too select artworks?" After our first meeting, once we started communicating with the graduates who are now emerging artists, more questions arose, culminating in the following comment of a colleague which made me ponder: "It seems to me, it would make sense if you made a selection from the 125 graduates. Since they have already presented their thesis projects, and these were publicly accessible, what is the distinctive contribution this exhibition can offer?" A reasonable counter-argument is that the Graduates exhibition operates as a menu which offers options to the viewers and helps them to draw their own conclusions about the kind of art incubated these days in the A.S.F.A. and thereby in Greece.

Just before our second meeting, I hold a completely different view about my role as a curator of this exhibition. The management of the group of volunteers gradually defines the curatorial practice. The reversal of roles, I think, may be the key factor for differentiating this year's exhibition: the assistants to become curators and the curator to become their assistant, assuming an advisory and coordinating role. I like to think that this structural change is not just in my mind but it stems from the necessities of the Graduates exhibition, which are mostly educational. In particular, this exhibition is realised within the context of a course in Curating Art Exhibitions and serves as a practice -based project for the students of the Department of Art Theory and History.

At tomorrow's meeting I intend to propose the role reversal to the group. I will explain them my rationale, namely that curating the

16 | Graduates exhibition cannot but have educational characteristics. I will present to them also a preliminary draft of cooperation, a proposed methodology. The first step is to divide the exhibition into four thematic micro-curatorial, each one consisting of about thirty artworks. These four exhibitions will intertwine through recurrent motifs or through certain key works assuming the role of wildcards. The second step is to reveal to them one of the four themes (none other than "the issue at stake") around which the first cluster of artworks will be organized, meaning that they will have to find the remaining three themes, once they study the statements requested beforehand from the artists. Each theme will emerge from one or more artworks which have the quality of creating a magnetic field, attracting other artworks. Meanwhile, I have in mind to ask from the members of the working group to reflect on and respond to a number of questions, such as: If we were to choose a title for the exhibition 2011 – 2012 graduating class, what this would be and how it could be derived? Is it feasible for such an exhibition to have a concept? And most importantly: What is the true issue at stake in curating the exhibition of the A.S.F.A. Graduates?

Christoforos Marinos
Athens, March 24, 2015